

**KLIMAAT
FONDS** >>



JAARVERSLAG

**Klimaatfonds Den Haag
2016**

» INHOUDSOPGAVE

Terugblik 2016	4
Algemeen	5
Doel	5
Belangrijkste mijlpalen en resultaten	7
Organisatie	10
Doelstelling Klimaatfonds	11
Werkwijze compensatie door bedrijven/organisaties	11
Communicatie	14
Organisatiestructuur	14
Onze partners	15
CO₂-verantwoording 2016	16
Overzicht 2016	17
Grondslag berekeningen	17
CO ₂ -balans 2016	18
CO ₂ -compensatie 2016	18
CO ₂ -reductieprojecten 2016	19
Bijlagen	24
Assurance verklaring accountant	25
Grondslag berekeningen	26
Emissiefactoren	28
Overzicht tabellen	29
Overzicht figuren	29

TERUGBLIK 2016



BOUDEWIJN DE BLIJ, DIRECTEUR
FONDS 1818 EN HELEEN WEENING,
DIRECTEUR KLIMAATFONDS

Algemeen

In januari 2016, de klimaattop in Parijs nog vers in het achterhoofd, openden journaals en kranten met het opmerkelijke verschil tussen beleving en de realiteit over duurzame energie in Nederland. Motivaction toonde aan dat Nederlanders denken, dat bijna 40% van onze energie duurzaam is. Helaas hebben ze het mis: het is slechts 5,6%. Ook denken Nederlanders dat slechts de helft van de huidige verbruikte energie afkomstig is van fossiele bronnen, terwijl dat ruim 90% is. Dat de uitstoot van CO₂ door het verbruik van fossiele brandstoffen schadelijk voor het milieu is, vindt de ruime meerderheid (70%). Ook vindt 68% klimaatverandering een groot probleem. Interessant is dat Nederlanders de verantwoordelijkheid voor de transitie naar duurzame energie niet alleen bij energiebedrijven (63%) en de overheid (65%) leggen. Een kleine 50% vindt dat de bewoners van Nederland het meest verantwoordelijk zijn. Een ruime meerderheid (61%) van de ondervraagden wil overigens zelf een bijdrage leveren aan duurzame energievoorziening.

Ondanks de veelheid aan initiatieven, ook in Den Haag, is Nederland feitelijk nog steeds de voorlaatste in Europa ten aanzien van duurzame energie. De perceptie dat het in Nederland goed geregeld is, lijkt een grote groep burgers in slaap te sussen. De noodzaak om energiebesparing en opwekking zichtbaar te maken en om ondersteuning te bieden bij duurzame projecten door organisaties zoals het Klimaatfonds blijft daarom onverminderd belangrijk.

Doel

Lokale klimaatcompensatie helpt niet alleen bij het terugdringen van de uitstoot van CO₂ in Nederland, maar draagt op allerlei manieren bij aan de versnelling van energiebesparing en duurzame opwekking. Het Klimaatfonds maakt lokaal klimaatbeleid zichtbaar. Door de bijdrage van het Klimaatfonds realiseren we vernieuwing en versnelling van duurzame projecten. De bijdrage lost de vraag op: kunnen we dit project wel realiseren? Ja, het kan. De vraag is dan alleen nog wie of wat is nodig om aan de slag te gaan. Met tastbare projecten maken we klimaatvriendelijke organisaties en bedrijven zichtbaar en geven we een zetje aan maatschappelijke organisaties om daadwerkelijk duurzaam te doen. De bijdrage van het

Klimaatfonds in 2016 is bescheiden ten opzichte van de noodzakelijke CO₂-besparing. Toch zijn wij trots op een aantal resultaten: niet alleen is het aantal compensatieprojecten ruim verdubbeld in 2016 ten opzichte van 2015, ook heeft een aantal organisaties expliciet gevraagd om een lagere bijdrage of zich teruggetrokken omdat de business case rond is. Mooi! Het werkt zoals het fonds bedoeld is: wel additioneel als het nodig is, niet als het niet hoeft. In 2016 is onze doelstelling om organisaties hun niet-vermijdbare CO₂-uitstoot te laten compenseren met lokale projecten gehaald. Ons doel voor 2017 is om de bescheiden basis uit te bouwen en steeds meer overheden en bedrijven te ondersteunen in hun



CO₂-reductie. Niet alleen met het huidige aanbod van CO₂-compensatie. We gaan ook door met het stimuleren van ledverlichting voor MKB en het verbinden met financiering. We gaan door met specifieke projecten met partners zoals het Museon. We starten met de introductie van de Energiesponsor in Den Haag. Met de gemeente Den Haag en SOFTS werken we aan een nieuwe manier om bedrijven en maatschappelijke organisaties aan elkaar te binden.

» Belangrijkste mijlpalen en resultaten

De bestuurder van het Klimaatfonds is Heleen Weening, tevens directeur-bestuurder van Duurzaam Den Haag. Na de fusie tussen Duurzaam Den Haag en het Haags Milieucentrum is de Raad van Toezicht van Duurzaam Den Haag van samenstelling gewijzigd. Vanaf 1 januari 2016 is ook de Raad van Toezicht van het Klimaatfonds Den Haag veranderd. De samenstelling is nu: Jan Schinkelshoek (voorzitter), Willem Krzeszewski, Leo Freriks, René Dekeling en Akbal Mohamed.

Positionering

In 2016 zijn de activiteiten van het Klimaatfonds en Duurzaam Den Haag nog dichter naar elkaar gegroeid, door de focus op duurzaam doen te leggen. Met bijeenkomsten over (landelijke) subsidies, stands op de Energiebeurs en het ondernemersontbijt voor MKB biedt het Klimaatfonds in samenwerking met Duurzaam Den Haag handelingsperspectief aan bedrijven en bewoners. Ook is dit zeer herkenbaar door de gekozen huisstijl: het Klimaatfonds gebruikt nu dezelfde huisstijl als Duurzaam Den Haag.

Fonds 1818

2016 is het eerste volle jaar dat Fonds 1818 de projectbijdragen door het Klimaatfonds matcht. Fonds 1818 hanteert een aantal extra criteria ten aanzien van de aanvragende organisatie; in 2016 bleken bijna alle organisaties daar aan te voldoen. Dit betekent dat op twee na alle reductieprojecten in 2016 door Fonds 1818 zijn verdubbeld. Een mooi resultaat!

Nieuwe initiatieven

In 2016 is het Klimaatfonds een aantal nieuwe initiatieven gestart.

Museon: One Planet

Museon en Klimaatfonds werken samen aan het duurzaamste museum van Nederland. In 2016 is de gehele 1e verdieping vernieuwd. Het Klimaatfonds heeft geholpen bij de totstandkoming van led daarbij, met kennis, projectondersteuning en financiering. In plaats van het achteraf meebetalen aan de rekening voor de lampen is er gekozen om vooraf betrokken te zijn. Bij selectie van (lokale) leveranciers, het maken van het lichtplan, bespreken met gemeente en daarmee de realisatie te versnellen.



Led op de Fred en revolverend fonds

Led op de Fred is een initiatief van Buurt-energie Statenkwartier om bewoners en ondernemers te verleiden om ook ledverlichting te gebruiken. Het Klimaatfonds heeft zich aangesloten en helpt mee om de actie zichtbaar en het de ondernemers makkelijk te maken. Via de samenwerking van het Klimaatfonds met Volgroe kunnen de ondernemers financiering krijgen voor ledlampen en zonnepanelen. De ambassadeur, Peter Kalkman (Specialist in Kaas), heeft 33 lampen vervangen door led. Als alle 180 winkels in en rond de Frederik Hendriklaan overstappen op led, dan zou minimaal 360 ton CO₂ per jaar worden bespaard. In 2017 willen we deze actie opschalen.

Wijkinitiatieven: warmtepompen, zonneboilers en pelletkachels

In 2016 zijn veel zonneprojecten gerealiseerd door wijkinitiatieven. Het Klimaatfonds is begin 2016 gestart met een campagne om duurzame warmte in het zonnetje te zetten: Van Het Gas Af! Het Klimaatfonds heeft meerdere goedbezochte informatiebijeenkomsten georganiseerd in het voorjaar van 2016. Er is een menu aangeboden voor warmtepompen, zonneboilers en pelletkachels in samenwerking met drie leveranciers. In 2016 zijn de eerste zes warmtepompen via het wijkinitiatief Groene Regentes gehonoreerd. In 2017 zoeken we de koppeling met het Duurzaam Den Haag-project Bewonersondersteuning Haags Warmte Initiatief om hiermee op te schalen.

Introductie SOFTS de energiesponsor

Het Klimaatfonds is in 2016 gestart met de samenwerking met SOFTS en de voorbereiding van een campagne in Den Haag om in 2017 honderd maatschappelijke organisaties te verduurzamen. Maatschap-

pelijke organisaties maken met ons een energiesponsorplan. Bedrijven kunnen CO₂-compensatie, social return en reclame inkopen of founder worden. Samen vormt dit een Softs-point, een multifunctionele energiecentrale, die gebruik maakt van bestaand stedelijk oppervlak voor (afwisselend) opwekking van zonne-energie, gevelgroen en communicatie.

Energiebeurs werkt samen met Afval loont

De Energiebeurs, het evenement van Duurzaam Den Haag voor een duurzame lifestyle, is het eerste evenement waar Afval loont al het afval heeft gescheiden en waarbij de opbrengst naar een goed doel is gegaan: de Haagse Voedselbank. Hierdoor is bijna de gehele afvalstroom klimaatneutraal verwerkt.

Samenwerking landelijke klimaatfondsen en Green Deal Nationale Koolstofmarkt

In 2015 hebben de drie regionale klimaatfondsen -Klimaatfonds Den Haag, het Zeeuws Klimaatfonds en de CO₂ Bank Utrecht- een samenwerkingsovereenkomst getekend. In 2016 is samengewerkt aan de Green Deal Nationale Koolstofmarkt en lieten we onderzoek uitvoeren naar gewenste standaardisering en afstemming van werkwijze. Ook is onderzocht welke gezamenlijke producten we in de markt kunnen zetten. Met het ministerie van Infrastructuur en Milieu is een verkenning gestart om tot een eerste (landelijk) lokaal compensatieproject te komen.

ORGANISATIE



» Doelstelling Klimaatfonds

Het Klimaatfonds levert een bijdrage aan zichtbaar lokaal klimaatbeleid. Met tastbare projecten wordt klimaatneutraliteit van bedrijven en organisaties lokaal zichtbaar.

Het Klimaatfonds bereikt dit doel door het compensatiegeld van CO₂-compenserende organisaties te investeren in energiebesparende of energieopwekkende projecten in de stad van organisaties zonder winsttoegmerk die dezelfde CO₂-uitstoot verminderen. Het Klimaatfonds biedt deze organisaties extra financiële ondersteuning en verbindt deze organisaties met kennis, kunde of producten van partners van het Klimaatfonds.

» Werkwijze compensatie door bedrijven/organisaties

Het Klimaatfonds werkt volgens een vaste leidraad waarbij organisaties de eigen CO₂-uitstoot via het Klimaatfonds compenseren in reductieprojecten. Deze leidraad is de trias energetica.

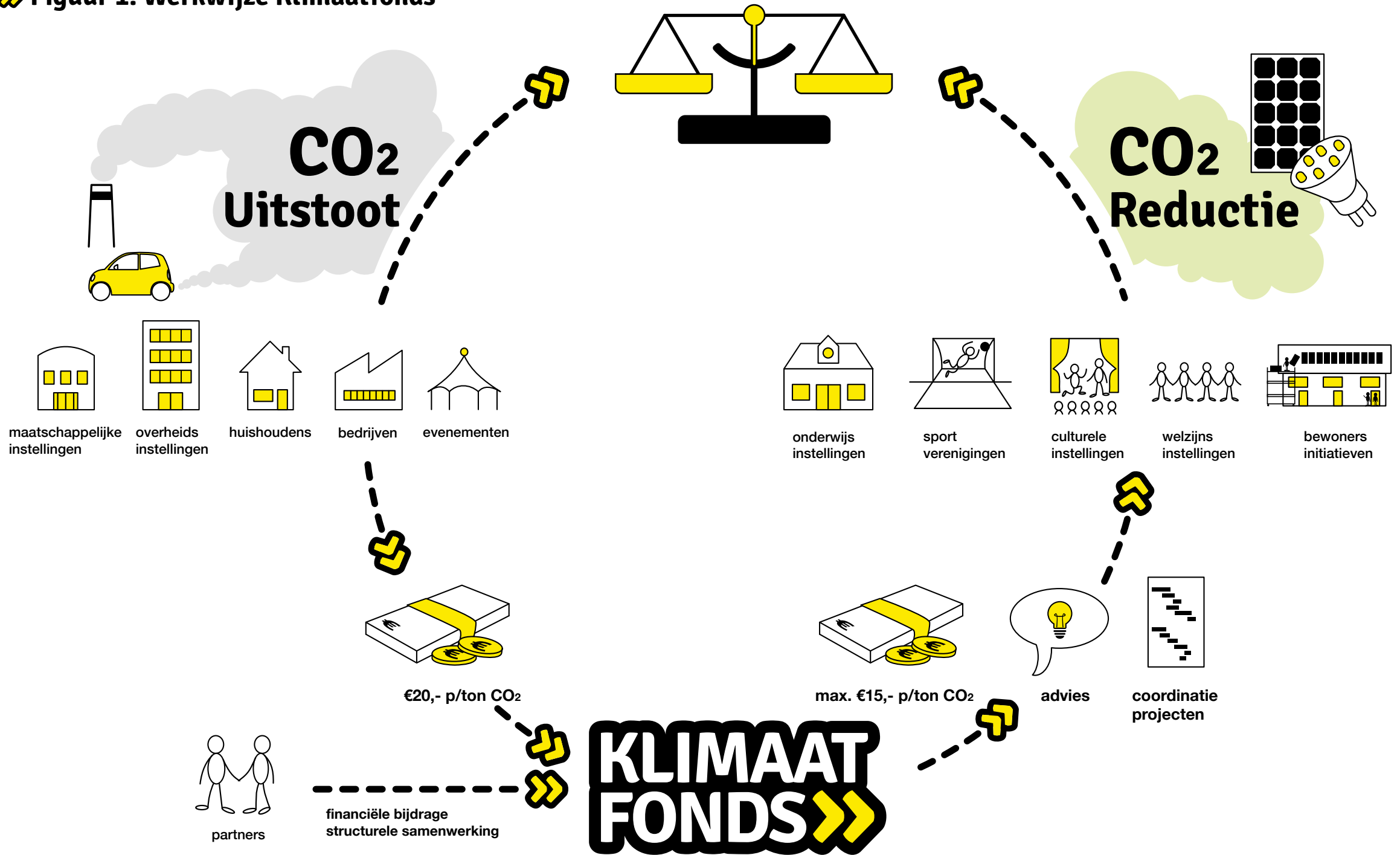
1. Organisaties voeren maatregelen uit om de CO₂-uitstoot te verminderen en beperken het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.
2. Voor de benodigde energie maken ze maximaal gebruik van duurzame energiebronnen en maken zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen.
3. Er blijft een resterende CO₂-uitstoot over die niet-vermijdbaar is. Deze wordt berekend volgens nationale rekenregels voor emissiefactoren.

De niet-vermijdbare CO₂-uitstoot wordt financieel gecompenseerd via het Klimaatfonds.

Voorkomen van energiegebruik en CO₂-uitstoot is het startpunt, compensatie het eindpunt. De aangesloten bedrijven voeren deze doelstelling vaak door in hun bedrijfsvoering. De niet-vermijdbare CO₂-uitstoot wordt financieel gecompenseerd via het Klimaatfonds. De CO₂-uitstoot van de organisatie wordt berekend aan de hand van verbruiken van elektriciteit, gas, auto- of ov-kilometers, vliegreizen en overnachtingen. Per ton CO₂ wordt € 20,- in het fonds gestort.

Het fonds reduceert evenveel ton CO₂ door financieel bij te dragen aan energiebesparingsprojecten in de stad met aantoonbare CO₂-reductie. Projecten van organisaties zonder winsttoegmerk, met een reductie vanaf 100 ton CO₂-besparing ontvangen per bespaarde ton CO₂ een bijdrage van maximaal € 15,- per ton. Het fonds biedt ook advies en begeleiding bij de uitvoering van projecten.

» Figuur 1: Werkwijze Klimaatfonds



» Communicatie

In het voorjaar 2016 hebben we een campagne over warmtepompen, zonneboilers en pelletkachels gelanceerd in samenwerking met drie leveranciers. Op drie bijeenkomsten, onder andere op de Energiebeurs, is aan een brede doelgroep voorlichting gegeven over deze relatief nieuwe producten die gasloos wonen mogelijk maken. Op het OndernemersOntbijt Den Haag -in mei georganiseerd door Duurzaam Den Haag en de gemeente Den Haag- hebben we een stand met het Klimaatfonds bemand. Op eigen bijeenkomsten over circulaire economie of bijeenkomsten van partners over duurzame mobiliteit hebben we onze compensatiepartners in het zonnetje gezet en het bordje met klimaatvriendelijke organisatie overhandigd.

Op de dag van de duurzaamheid hebben de gemeente Den Haag en het Klimaatfonds een bijeenkomst voor de eigen medewerkers georganiseerd om klimaatcompensatie zichtbaar en tastbaar te maken.

Eind 2016 heeft Boodi samen met het Museon en het Klimaatfonds een film gemaakt. Deze film laat zien hoe het compenserende bedrijf geholpen wordt door de lokale compensatie en wat de begunstigde organisatie er mee doet. Het Klimaatfonds zorgt daarbij voor de verbinding en realisatie. En passant is het Klimaatfonds een product dat Duurzaam Den Haag meeneemt in alle presentaties aan bedrijven en verbindt, zoals bij de groene groeiers (VNO-NCW) of voor Dopper.

» Organisatiestructuur

Medewerkers

Heleen Weening, directeur-bestuurder

Sandra Nap, dagelijkse leiding

Lennart van der Linde, projectleider compensatieprojecten

Anouk Dehue, communicatie

Yvonne Bledoeg-Hoefsloot, project-medewerker en officemedewerker

Shalini Siwpersad, controller

Raad van Toezicht 2016

Op 1 januari 2016 is de samenstelling van de Raad van Toezicht van het Klimaatfonds Den Haag gewijzigd. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de stichting. Onderwerpen die aan bod komen zijn: beleid, financiën, communicatie, partners, projecten, voortgang behalen doelstelling en CO₂-administratie. De Raad van Toezicht inspireert, controleert en besluit over de doelstellingen van het Klimaatfonds. De belangrijkste onderwerpen zijn de strategie van het Klimaatfonds en nieuwe initiatieven en natuurlijk de uitvoering van de begroting, de CO₂-balans en de voortgang van lopende projecten. De Raad van Toezicht heeft in 2016 vier vergaderingen gehad. De samenstelling van de Raad van Toezicht is:

Jan Schinkelshoek (voorzitter, namens gemeente Den Haag)

Leo Freriks (Siemens)

Willem Krzeszewski (Staedion)

René Dekeling (Ministerie van Defensie)

Akbal Mohamed (Palime)

» Onze partners

Onze projecten realiseren wij mede met behulp van onze partners uit het bedrijfsleven, Fonds 1818 en de overheid.

- Fonds 1818: de projecten die een bijdrage ontvangen van het Klimaatfonds, worden door Fonds 1818 gematcht.
- Onze compenserende partners zijn:
 - gemeente Den Haag
 - The Green Energy Company
 - Opmeer
 - Green2live
 - Boodi
- Onze partners waarmee we samenwerkovereenkomst met sluiten, projecten uitvoeren of expertise delen:
 - Siemens
 - Museon
- Led op de Fred: BES/ Energieguards Volgroen- samenwerking op financiële ondersteuning van verduurzaming.
- Green Deal Nationale Koolstofmarkt.
- Lokale fondsen: CO₂ Bank Utrecht, Zeeuws Klimaatfonds- uitwisseling van kennis en expertise ontwikkelen gezamenlijke landelijke producten.

Fonds 1818



Den Haag



Green2live



SIEMENS

MUSEON

CO₂-VERANTWOORDING 2016

Overzicht 2016

Sinds de oprichting van het Klimaatfonds is de realisatie van de CO₂-reductie 61.664 ton CO₂.

Een gemiddeld huishouden stoot jaarlijks direct 9,4 ton CO₂ uit door energie in huis en vervoer.

Bron: website Milieu Centraal.

Het Klimaatfonds heeft sinds de oprichting de uitstoot gecompenseerd, gelijkwaardig aan de jaarlijkse uitstoot van circa 6.560 huishoudens in huis en vervoer. In de onderstaande tabel staan de CO₂-compensatiedoelstellingen en de reducties die het fonds van 2010 tot eind 2016 heeft gerealiseerd. In 2015 was er een overschot van 1.199 ton CO₂ meegenomen naar de balans van 2016. Voor 2017 zal een overschot van 55 ton CO₂ meegenomen worden. Het Klimaatfonds houdt jaarlijks een CO₂-administratie bij, die beoordeeld wordt door een onafhankelijke accountant.

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2016.

Jaar	Doelstelling compensatie (in ton CO ₂)	Realisatie reductie (in ton CO ₂)
2010	7.608	8.350
2011	11.116	10.569
2012	9.301	4.838
2013	9.522	14.666
2014	10.393	13.249
2015	6.852	4.319
2016	6.817	5.673
Totaal	61.609	61.664

Grondslag berekeningen

Emissiefactoren

De berekening van CO₂-emissiefactoren vindt vanaf 2015 plaats conform de uniforme lijst van CO₂-emissiefactoren voor alle CO₂-projecten in Nederland. Deze zijn openbaar beschikbaar via: www.CO2emissiefactoren.nl en opgenomen als bijlage.

Werkproces Compensatiepartners

Het Klimaatfonds heeft een eenvoudige tool om de compensatie door partners te berekenen en om een financiële bijdrage voor reductieprojecten te berekenen. Het Klimaatfonds helpt de partijen bij deze berekeningen. De wijze van berekening is niet veranderd in 2016. Voor deelname van nieuwe partijen geldt een minimale compensatiewaarde van 5 ton CO₂.

De verantwoordelijkheid van de berekening van de niet-vermijdbare CO₂-uitstoot door het bedrijf ligt bij de aanvrager.

Aanvraagprocedure

Organisaties zonder winstoogmerk (met maatschappelijk belang) zoals stichtingen, verenigingen, VvE's en wijkinitiatieven komen in aanmerking voor een financiële bijdrage voor een project dat aantoonbaar CO₂ reduceert. Via het aanvraagformulier op de website komt een project in de procedure en wordt men begeleid bij de afwikkeling van de aanvraag.

Voorwaarden en vaststelling bijdrage

De voorwaarden voor vaststelling van de bijdrage staan op onze website vermeld. De bestaande voorwaarden om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage zijn gehandhaafd. De bijdrage van het Klimaat-

fonds aan projecten is ook gehandhaafd. Uit de projecten 2016 is gebleken dat aanvragers veelal een geringere bijdrage nodig hebben dan de maximale 15 euro/ton, mede door de matching door Fonds 1818. De business case berekening van het project ondersteunt onze berekening voor de hoogte voor de bijdrage.

CO₂-balans 2016

De CO₂-balans (figuur 2, pag. 22) is een specificatie van de CO₂-compensatie-doelstelling voor 2016 en de gerealiseerde CO₂-reductie in 2016.

Vanaf 2015 is Siemens lid van het Klimaatfonds. Siemens betaalt contributie voor haar lidmaatschap, waarmee onder andere projectmanagement van het Klimaatfonds wordt uitgevoerd. Omdat deze contributie niet een CO₂-compensatie vertegenwoordigt, is deze niet in de CO₂-balans opgenomen.

De Energiebeurs, een van de evenementen van Duurzaam Den Haag, heeft vanuit de deelnemende bedrijvenpartners ook een bijdrage voor het Klimaatfonds ontvangen. Daarmee is een samenwerking opgezet met Afval loont en Lekkernassuh. Afval loont liet de bezoekers van de Energiebeurs zien hoe door het inzamelen van afval ruim 50% van het verbranden van restafval kan worden voorkomen. Daardoor zijn er minder grondstoffen nodig. Bovendien levert het inzamelen van afval geld op. Het afval dat door de ruim 8.000 bezoekers op de beurs gescheiden is weggegooid, is verzameld en ingeruild voor een geldbedrag dat normaal aan de lokale voedselbank geschonken wordt. In dit geval is de donatie aan de Voedselbank op voorstel van het Klimaatfonds met een omweg gedaan, via het inkopen van lokale, biologisch geteelde groente (zonder verpakkingsmateriaal) door Lekkernassuh. Per saldo is vanaf 2010 55 ton CO₂ meer gereduceerd dan benodigd. Dit overschot komt op de beginbalans van 2017 te staan.

CO₂-compensatie 2016

In 2016 hebben 6 organisaties/evenementen CO₂ via het klimaatfonds gecompenseerd.

Toelichting per organisatie:

Gemeente Den Haag

De wens van de gemeente Den Haag om een klimaatneutrale organisatie te zijn, maakt de uitvoering van de werkzaamheden door het Klimaatfonds mogelijk. De compensatiebijdrage van de gemeente Den Haag vormt het grootste deel van het fonds. De gemeente heeft een compensatie-opgave van 6.328 ton CO₂. Deze compensatie is de door de gemeente berekende CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie in 2016.

Op de dag van de duurzaamheid (10-10-2016) heeft de plaatsvervangend gemeentesecretaris dhr. K. de Snoo op een feestelijke lunchbijeenkomst de erkenning van klimaatvriendelijke organisatie ontvangen.

Opmeer Drukkerij bv

Bij Opmeer Drukkerij staan milieu en duurzaam produceren voorop. Opmeer heeft voor haar MVO-bedrijfsvoering de gold rating status ontvangen van Ecovadis. Ook bij groei van de omzet en productie heeft Opmeer haar milieubelasting gelijk weten te houden. Het drukproces is chemie-vrij, Opmeer drukt alle producties met bio-inkten met lijnzaadolie. Voor de verpakking wordt gebruik gemaakt van bio-folie. Opmeer maakt hoofdzakelijk gebruik van PEFC papier (Europees) of FSC. Opmeer gebruikt groene stroom, verzendt haar producten via groene post-label van TNT Post en voor haar eigen vervoer gebruikt ze Euro6 voertuigen. Opmeer Drukkerij bv compenseert in 2016 155 ton CO₂.

Bioodi

Bioodi levert verschillende soorten composteerbare verpakkingsmaterialen. Per product is de milieu-impact van de hele productketen inzichtelijk. Koffie-, bier- en frisbekers, borden, afvalzakken van diverse duurzame materialen als palmblad, papier, bamboe en mais. Voor het product Cup2paper wordt de resterende CO₂-uitstoot (8 gram CO₂ per beker) gecompenseerd via het Klimaatfonds. Totaal wordt 192 ton CO₂ gecompenseerd.

Haagse Energiebeurs

Deelnemende bedrijven aan de Haagse Energiebeurs hebben voor in totaal 130 ton CO₂-reductie bijgedragen aan het Klimaatfonds om dit evenement klimaatneutraal te organiseren.

The Green Energy Company

The Green Energy Company is een bedrijf dat gespecialiseerd is in led. Zij ontwikkelt in eigen beheer ledverlichting. Ledverlichting is zeer energiebesparend en duurzaam en de levensduur van de lampen is relatief hoog. The Green Energy Company heeft meerdere Klimaatfonds reductieprojecten uitgevoerd. The Green Energy Company compenseert gebouwgerelateerde CO₂-uitstoot en kilometers via het Klimaatfonds. In 2016 is 7 ton CO₂ gecompenseerd.

Green2live

Green2live is een adviesbureau voor verduurzaming van organisaties, op het gebied van zowel zonnepanelen als groene daken en van advies, subsidieaanvraag tot projectbegeleiding. Green2live heeft in 2016 de hockeyvereniging Klein Zwitserland ondersteund bij de verduurzaming van hun locatie en gebouw. In 2016 is 5 ton CO₂ gecompenseerd.

CO₂-reductieprojecten 2016

Het Klimaatfonds heeft in 2016 aan in totaal 20 projecten van 13 maatschappelijke organisaties een financiële bijdrage toegekend. Een verdubbeling ten opzichte van 2015. Bij 14 projecten zijn (collectief) zonnepanelen aangeschaft. Bij vier van deze projecten is voor het eerst ook aanschaf van warmtepompen meegenomen. Bij zeven projecten is de verlichting vervangen door led. Voor alle projecten geldt dat de CO₂-reductie ex-ante is berekend voor een periode van maximaal 15 jaar. Daarnaast heeft het Klimaatfonds een eigen project uitgevoerd samen met Buurtenergie Statenkwartier. Dit project, Led op de Fred, levert in 2016 een CO₂-reductie van minimaal 28 ton. De totale CO₂-reductie van alle projecten in 2016 bedraagt 5.673 ton.

Toelichting per project

Coöperatie Groen Hofzicht: bewoners in Bezuidenhout hebben 539 zonnepanelen aangelegd op het dak van het Aegonkantoor. De CO₂-besparing bedraagt naar verwachting circa 953 ton in 15 jaar.

Groene Regentes: bewoners van dit wijkinitiatief hebben via collectieve inkoop in 2016 in totaal 336 zonnepanelen en 6 warmtepompen aangeschaft. Daarmee besparen ze in 15 jaar naar verwachting circa 756 ton CO₂.

Haag Atletiek: heeft op het clubgebouw 80 zonnepanelen aangelegd. De CO₂-reductie over 15 jaar bedraagt naar verwachting circa 145 ton.

Voetbalvereniging GDA: heeft op hun sporthal 80 zonnepanelen aangelegd. In 15 jaar reduceren ze daarmee naar verwachting circa 142 ton CO₂.

Buurtenergie Statenkwartier: via collectieve inkoop hebben bewoners van dit wijkinitiatief 134 zonnepanelen aangeschaft. De CO₂-besparing in 15 jaar bedraagt naar verwachting circa 255 ton.

Vogelwijk Energiek: bewoners van dit wijkinitiatief hebben collectief in totaal 187 zonnepanelen aangeschaft. De CO₂-reductie in 15 jaar is naar verwachting circa 299 ton.

Wijkberaad Vruchtenbuurt: bewoners van deze wijk hebben collectief 65 zonnepanelen aangeschaft. Ze besparen daarmee in 15 jaar naar verwachting circa 117 ton CO₂.

Bewoners Loosduinen: collectieve inkoop van 126 zonnepanelen. CO₂-reductie in 15 jaar: 202 ton.

Museon: grootschalige vervanging van traditionele verlichting door ledverlichting. Totale CO₂-besparing over levensduur van de lampen (maximaal 15 jaar) naar verwachting circa 1.923 ton.

Sportvereniging HBS: vervanging van traditionele (veld-) verlichting door ledlampen. De CO₂-reductie bedraagt in 15 jaar naar verwachting circa 176 ton.

International School the Hague: traditionele verlichting vervangen door ledverlichting. Dit bespaart over de levensduur van de lampen (gemiddeld 14 jaar, maximaal 15 jaar) circa 299 ton CO₂.

Stichting Haagse Gezondheidscentra: aanschaf led-lampen ter vervanging van traditionele lampen in twee gebouwen. Naar verwachting reduceert dit in 15 jaar circa 138 ton CO₂.

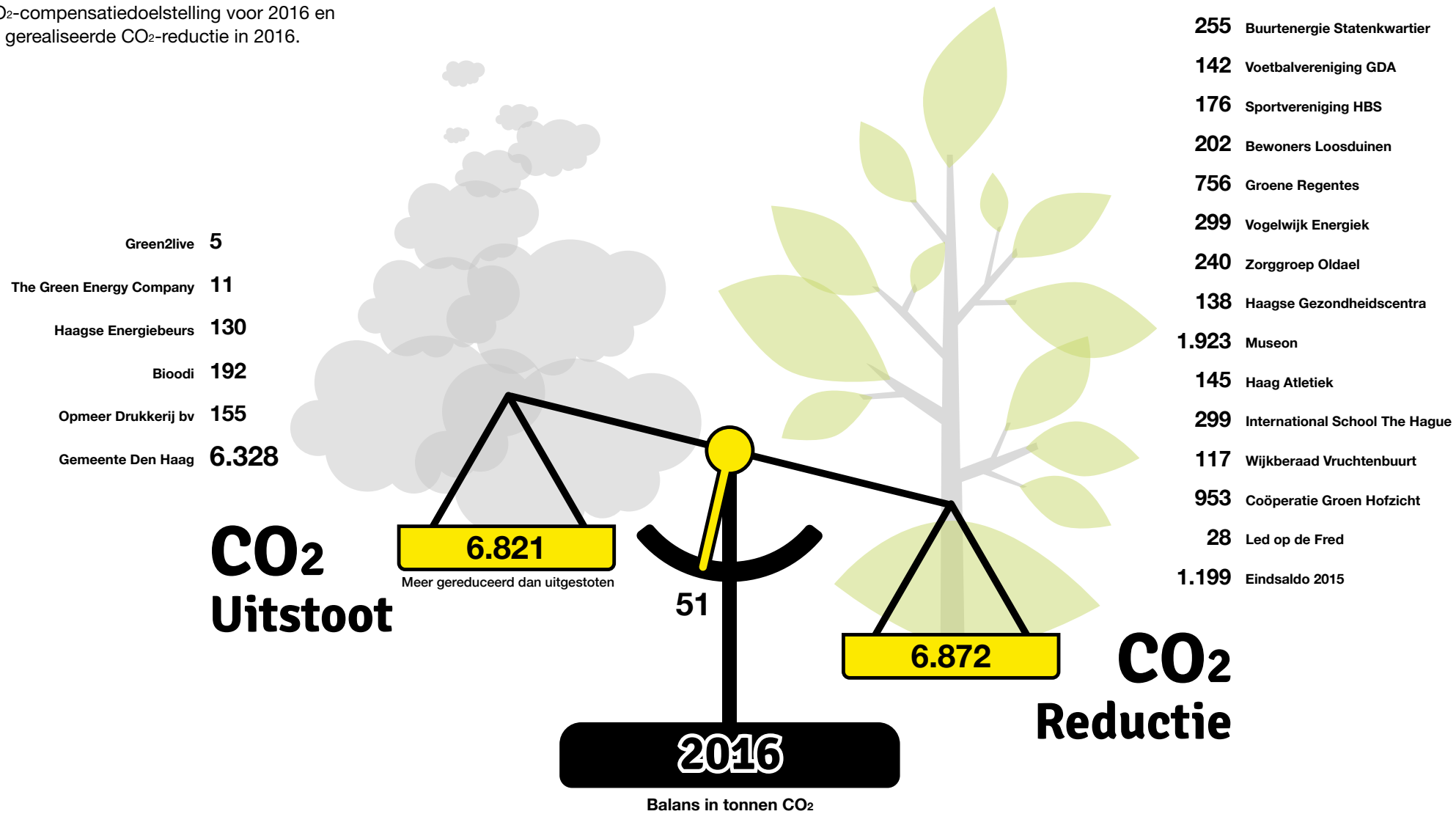
Zorggroep Oldaël: vervanging traditionele door ledverlichting. CO₂-besparing over levensduur lampen (gemiddeld 6 jaar) naar verwachting circa 240 ton.

Eigen project

Led op de Fred: deze campagne van Buurtenergie Statenkwartier en Energy Guards is met advies ondersteund door het Klimaatfonds en gericht op vervanging van traditionele verlichting door ledlampen bij winkeliers en bewoners op en rond de Frederik Hendrikstraat. Tot eind 2016 is de CO₂-reductie van dit project minimaal 28 ton.

» Figuur 2: CO₂-balans 2016 Klimaatfonds

De CO₂-balans is een specificatie van de CO₂-compensatiedoelstelling voor 2016 en de gerealiseerde CO₂-reductie in 2016.



Assurance verklaring accountant



Stichting Klimaatfonds Den Haag
Riviermarkt 5
2513 AM DEN HAAG

ASSURANCE-RAPPORT

Opdracht

Wij hebben de in bijgaand jaarverslag van Stichting Klimaatfonds Den Haag te Den Haag op pagina 11 tot en met 16 opgenomen CO₂-verantwoording over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 onderzocht. Deze verantwoording is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake de CO₂-verantwoording te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3000, "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten ter controle of beoordeling van historische financiële informatie". Dienovereenkomstig dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de entiteit en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de gegevens. Door de aard en de omvang van onze werkzaamheden kunnen deze slechts resulteren in een beperkte mate van zekerheid omtrent de juiste weergave van de CO₂-verantwoording.

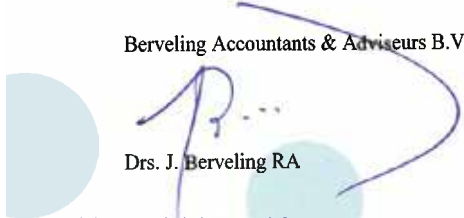
Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Conclusie

Op grond van ons onderzoek is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de CO₂-verantwoording geen juiste weergave geeft van de verantwoorde CO₂-reductiedoelstelling en -realisatie in overeenstemming met de grondslagen zoals opgenomen in de CO₂-verantwoording.

Leiden, 18 mei 2017

Berveling Accountants & Adviseurs B.V.


Drs. J. Berveling RA

Bezoekadres/correspondentieadres

Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon 071 576 17 06

Telefax 071 528 94 18

E-mail info@berveling.nl

IBAN NL43 ABNA 0615 8820 80

BTW nr. 8096.62.772.B.01

www.berveling.nl

De algemene voorwaarden zijn geteekend bij de Kamer van Koophandel te Utrecht, onder nummer 40481496. Deze kunnen op verzoek worden toegezonden. Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Leiden, onder nummer 28086292

Nederlands
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

SRA

» Grondslag berekeningen

Onderstaand overzicht biedt een uitgebreide toelichting op de grondslag berekeningen.

Emissiefactoren

Conform kengetallenlijst (tabel op pag. 28).

Rekenmethode en proces compensatiepartners

Organisaties kunnen hun CO₂-uitstoot berekenen in samenwerking met een medewerker van het Klimaatfonds, door het invullen van de verbruiken in de CO₂-calculator.

De berekening wordt gemaakt voor het verbruik van gas en elektriciteit, auto, ov, vlieg-reizen en overnachtingen. Na het invoeren van deze gegevens, wordt de CO₂-uitstoot berekend in tonnen CO₂. Door € 20,- per ton te storten in het Klimaatfonds wordt de berekende CO₂-uitstoot gecompenseerd via CO₂-reductieprojecten in de stad.

Het Klimaatfonds voert een globale controle uit, de verantwoordelijkheid voor de basisgegevens en de berekening ligt bij de aanvrager.

Rekenmethode en proces – Projecten in de stad

Organisaties binnen de doelgroep van het Klimaatfonds kunnen een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage. De projecten die het Klimaatfonds ondersteunt, moeten gericht zijn op aantoonbare CO₂-reductie door:

- de vermindering van het energieverbruik door besparingsmaatregelen;
- de toepassing van duurzame energie (zoals zonne-energie, windenergie en biogas);
- een efficiënter gebruik van traditionele energiebronnen (fossiele brandstoffen).

De CO₂-reductie van projecten wordt berekend aan de hand van de besparingen die met de maatregelen zijn gerealiseerd (bijvoorbeeld energie- of gasbesparing).

Deze besparingen worden door middel van de CO₂-calculator omgerekend naar CO₂-reductie.

Bij projecten waarbij investeringen in bedrijfsmiddelen plaatsvinden wordt de totale CO₂-reductie berekend voor de gehele levensduur met een maximum van 15 jaar. Voor elke ton CO₂ die wordt gereduceerd geeft het Klimaatfonds een bijdrage van maximaal € 15,-.

Aanvraagprocedure

Het Klimaatfonds controleert de aanvraag aan de hand van een onderbouwing van de levensduur en de besparingen die wordt geleverd door een deskundige, te denken aan een besparingsdeskundige, een fabrikant of een adviesbureau. Ook wordt gekeken naar productspecificaties en besparingen bij soortgelijke projecten.

Bij de beoordeling van projecten wordt gevraagd om een aantal documenten aan te leveren:

- facturen van de genomen maatregelen
- onderbouwing levensduur en besparing door middel van een verklaring van een erkend bedrijf en/of productspecificaties
- meest recente energienota/jaaroverzicht
- kopie uittreksel Kamer van Koophandel
- dekkingsplan

De aanmeldprocedure verloopt via de volgende stappen:

- Een organisatie geeft te kennen een energiebesparingsproject te willen uitvoeren dat voldoet aan alle voorwaarden die het Klimaatfonds heeft opgesteld. Hiervoor kan het aanvraagformulier op de website worden ingevuld en opgestuurd.

- Het Klimaatfonds beoordeelt de aanvraag en toetst deze aan de door het fonds opgestelde criteria.
- Indien het project geschikt wordt geacht voor ondersteuning door het fonds volgen verdere afspraken over betaalwijze en eventuele begeleiding en advies.
- De uitkomst van deze beoordeling wordt schriftelijk meegedeeld aan de betreffende organisatie.

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage van het Klimaatfonds Den Haag moet een project aan een aantal voorwaarden voldoen. Hieronder worden de belangrijkste voorwaarden genoemd.

- Het project moet uitgevoerd worden in Den Haag. Indien er organisaties compenseren uit de regio Haaglanden, is regionale compensatie ook mogelijk.
- Eerst moet zijn onderzocht of andere financiële steun mogelijk is, bijvoorbeeld via subsidies.
- In eerste instanties komen alleen innovatieve projecten en organisaties van maatschappelijk belang in aanmerking voor ondersteuning.
- Het project moet worden aangemeld door een maatschappelijke organisatie of instelling die zonder winstoogmerk werkt
- Met het project moet een aantoonbare en substantiële hoeveelheid CO₂ (minimaal 100 ton over levensduur van de maatregelen met maximum van 15 jaar) worden gereduceerd.
- De aanvraag voor financiële ondersteuning dient binnen 3 maanden na uitvoering van de maatregelen te worden ingediend bij het Klimaatfonds. Indien meerdere maatregelen gedurende het jaar worden uitgevoerd, kan in overleg alsnog een aanvraag worden ingediend.

» Emissiefactoren

Verbruik	Eenheid	kengetal	Eenheid
Totale hoeveelheid gas CO ₂ /m ³	m ³	1,884	kg
Hoeveelheid stroom (geen groene stroom)	kWh	0,526	kg CO ₂ /kWh
Hoeveelheid stadswarmte	GJ	20,00	kg CO ₂ /GJ
Totale hoeveelheid benzine	liter	2,741	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid diesel	liter	3,232	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid LPG CO ₂ /l	liter	1,805	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid aardgas	kilogram	2,728	kg CO ₂ /kg
Totale afstand afgelegd met benzine voertuigen	kilometer	0,218	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met diesel voertuigen CO ₂ /km	kilometer	0,207	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met LPG voertuigen	kilometer	0,203	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met aardgasvoertuigen	kilometer	0,184	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met hybride voertuigen	kilometer	0,158	kg CO ₂ /km
OVERNACHTINGEN			
Aantal km busvervoer CO ₂ /pkm	reizigerskm	0,14	kg CO ₂ /pkm
Aantal km tramvervoer (geen RandstadRail HTM)	reizigerskm	0,084	kg CO ₂ /pkm
Aantal km trein (nationaal)	reizigerskm	0,039	kg CO ₂ /pkm
Metro	reizigerskm	0,095	kg CO ₂ /pkm
VLIEGREIZEN			
Air - domestic	reizigerskm	0,297	kg CO ₂ /pkm
Air - Europe	reizigerskm	0,2	kg CO ₂ /pkm
Air - International/Intercontinental	reizigerskm	0,147	kg CO ₂ /pkm
OVERNACHTINGEN			
Aantal overnachtingen	Aantal nachten	20,6	kg CO ₂ /nacht

bron: www.emissiefactoren.nl

» Overzicht tabellen

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2016

» Overzicht figuren

Figuur 1: Werkwijze Klimaatfonds

Figuur 2: Partners 2016



Klimaatfonds Den Haag

BEZOEKADRES

Riviermarkt 5
2501 CP Den Haag

TELEFOON

070 364 30 70

E-MAIL

klimaatfonds@duurzaamdenhaag.nl

WEBSITE

www.duurzaamdenhaag.nl/klimaatfonds

**KLIMAAT
FONDS >>**